V.72 Neexistuje nic, co by bylo možné považovat za ne-Já.

VASIŠTHA pokračoval: Ó Rámo, nerodíš se, když se rodí tělo, a neumíráš, když tělo umírá. Je pošetilé myslet si, že prostor uvnitř nádoby vznikl ve chvíli, kdy byla nádoba vyrobena, a bude zničen v okamžiku, kdy se nádoba rozbije. Vědomí, které vším prostupuje, je bez představ o tom, co je pro tělo, mysl a smysly žádoucí či nežádoucí. Vědomí přijde do kontaktu s tělem, myslí a smysly jako cestující, který se s druhými potká v hostinci, nebo jako v řece plující kus dřeva, který narazí na jiné dřevo a chvíli je spolu s ním unášen proudem. Taková setkání nevyvolají pocit štěstí ani neštěstí. Proč potom lidé při podobných příležitostech jásají nebo truchlí?

Nejvyšší Já omezí sebe sama na pouhou mysl a je jakoby poznamenáno či znečištěno světskými objekty. Je-li však totéž Já probuzeno do své pravé přirozenosti, zanechá mylných představ a získá znovu poznání Já. Mysl pak nahlédne tělo z vyšší úrovně, pochopí ho jako soustavu pěti základních prvků, překročí vědomí těla a stane se osvícenou.

Osvícený člověk může být ve světě činný, a přesto ho svět či nevědomost nijak nepoznamenají. Takového člověka ve světě nic nepřitahuje a nic neodpuzuje. Ví, že to, co známe jako „já“ a „svět“, ve třech časech, minulosti, přítomnosti a budoucnosti, není nic než rozvinutí vztahu mezi čirým zakoušením a samotným prožitkem. Ať už je objekt zakoušení skutečný nebo neskutečný, je zcela závislý na zakoušení. Jak tedy vznikne radost nebo bolest? Klam zůstane klamem, Pravda Pravdou a jejich směsice je zajisté klam. Nenech se zmást. Zanechej mylného vnímání a nahlédni Skutečnost. Pak již klamán nebudeš.

Vše, co existuje, je jen rozvinutím vztahu mezi čirým zakoušením a samotným prožitkem. Zážitek je ve skutečnosti blaženost Já. Je to samo čiré zakoušení. Je označováno jako *Brahman*, Absolutno. Blaženost, která vznikne při spojení čirého zakoušení a zážitku, je tím nejvyšším blahem. Pro nevědomého člověka jde o záležitost světa, pro mudrce je to osvobození. Čiré zakoušení, čiré prožívání samo o sobě je neomezené Já. Pokud je poutáno k objektům, je omezením, ale pokud je svobodné, je osvobozením. Je-li zakoušení oproštěno od myšlenkového rozboru, znamená to osvobození. Je-li oproštěno i od vztahu mezi subjektem a objektem, pak dojde k tomu, že ustane projevení světa a nastoupí stav *turíja*, hluboký spánek během bdění.

Nejvyšší Já není to a není tamto.[6] Překračuje jakýkoli objekt zakoušení. V neomezeném a ničím nepodmíněném nazírání toho, kdo poznal Pravdu, je všechno jen jediné Já, neomezené Vědomí. Neexistuje nic, co by bylo možné považovat za ne-Já. Podstatou všeho je Já neboli neomezené Vědomí.

6 Při pátrání po podstatě Skutečnosti se užívá metoda neti-neti neboli „ne to a ne tamto“ „ani toto ani tamto“. (Pozn. překl.).